

Käytettävyydesti: Yhdistetty hakutuloslista

Saga Jacksen, Julia Isotalo & Veera Mujunen

Mitä testattiin?

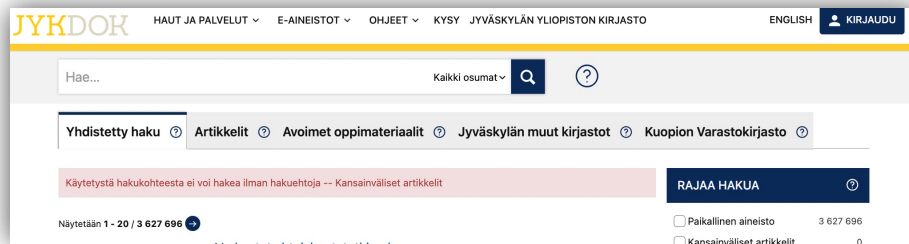
Yhdistetty hakutuloslista (Blender) tarkoittaa kahden hakuindeksin tulosten näyttämistä samassa hakutuloslistassa.

- Käytettävyydestissä Jyväskylän yliopiston kirjaston juu.finna.fi (JYKDOK) testinäkömään otettiin käyttöön yhdistetty hakutuloslista. Hakutuloslistassa yhdistyi Finnan paikallinen indeksi *Solr* ja Ex Libriksen *Central Discovery Index* (CDI).
- Lisää yhdistetystä hakutuloksesta Finnan asiakaswikin ohjeissa [tästä linkistä](#).

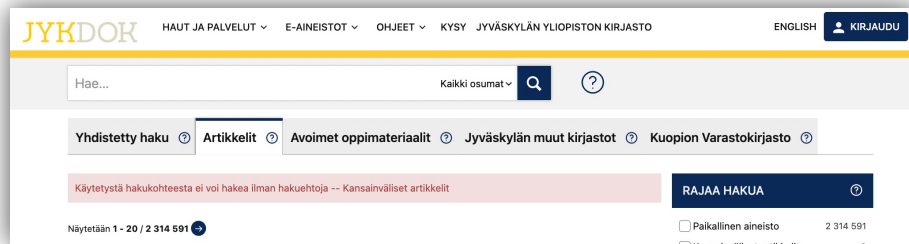
Yhdistetyt hakutulokset testiversiossa

JYKDOKin testinäkömässä yhdistettyä hakutulostaa testattiin kahdella välilehdellä:

- Yhdistetty haku –välilehdellä
- Artikkelit-välilehdellä

The screenshot shows the JYKDOK search interface. The top navigation bar includes the JYKDOK logo, menu items like 'HAUT JA PALVELUT', 'E-AINEISTOT', 'OHJEET', 'KYSY', and 'JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON KIRJASTO', and a language selector set to 'ENGLISH'. A search bar contains 'Hae...' and a search button. Below the search bar, the 'Yhdistetty haku' tab is selected, with other tabs for 'Artikkelit', 'Avoimet oppimateriaalit', 'Jyväskylän muut kirjastot', and 'Kuopion Varastokirjasto'. A message states: 'Käytetystä hakukohteesta ei voi hakea ilman hakuohtoja -- Kansainväliset artikkelit'. A 'RAJAA HAKUA' button is visible. The results count is 'Näytetään 1 - 20 / 3 627 696'.

The screenshot shows the JYKDOK search interface with the 'Artikkelit' tab selected. The top navigation bar is identical to the previous screenshot. The search bar contains 'Hae...'. The 'Artikkelit' tab is highlighted, and other tabs are visible. The same message about search criteria is present. The 'RAJAA HAKUA' button is visible. The results count is 'Näytetään 1 - 20 / 2 314 591'.

Yhdistetty haku -välilehti sisälsi seuraavat tietolähteet:

- Paikallisesta indeksistä
 - Jyväskylän yliopiston kirjaston kokoelma *Koha*-kirjastojärjestelmästä
 - Jyväskylän yliopiston *JYX-julkaisuarkisto*
 - Valtioneuvoston kanslian *Valto-julkaisuarkisto*
 - Kansalliskirjaston *Arto*
 - *Journal.fi* (kotimaiset tiedelehdet verkossa)
- Ulkoisena indeksinä ExLibriksen Central Discovery Index eli CDI

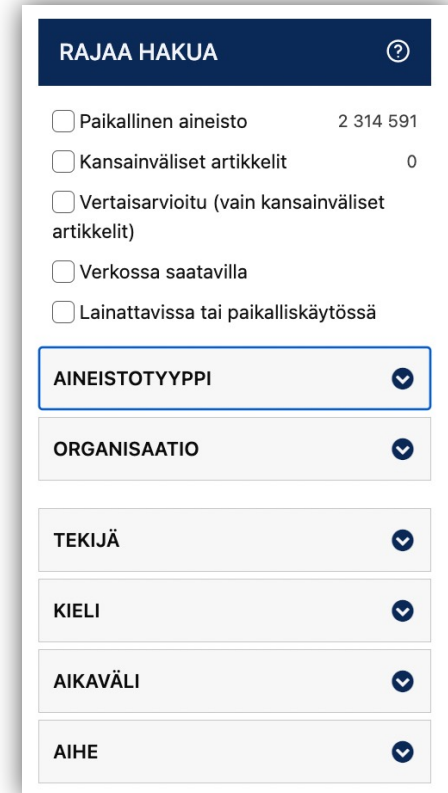
Artikkelit-välilehti sisälsi

- Paikallisesta indeksistä tietolähteet:
 - Jyväskylän yliopiston JYX-julkaisuarkiston artikkelit (jyx_art)
 - [Journal.fi](https://www.journal.fi/) (kotimaiset tiedelehdet verkossa)
 - Kansalliskirjaston Arto
- Ulkoisena indeksinä CDI

Testiversion rajaa hakua -palkki

JYKDOKin testiversiossa rajaa hakua –palkin rajausvaihtoehtoja oli supistettu kuuteen rajausvaihtoehtoon.

Lisäksi rajauspalkkiin oli tuotu testiversiossa enemmän valintaruutu-vaihtoehtoja verrattuna JYKDOKin tuotantoversioon.

RAJAA HAKUA ⓘ

- Paikallinen aineisto 2 314 591
- Kansainväliset artikkelit 0
- Vertaisarvioitu (vain kansainväliset artikkelit)
- Verkossa saatavilla
- Lainattavissa tai paikalliskäytössä

AINEISTOTYYPPI ▼

ORGANISAATIO ▼

TEKIJÄ ▼

KIELI ▼

AIKAVÄLI ▼

AIHE ▼

Testin tavoitteena oli selvittää yhdistetyn hakutuloksen toimivuutta, käytettävyyttä ja ymmärrettävyyttä.

Testissä tarkasteltiin seuraavia asioita:

- Kokevatko käyttäjät yhdistetyn hakutuloksen hyödyllisenä?
- Järjestyvätkö hakutulokset odotusten mukaisesti?
- Onko käyttöliittymän kieli ymmärrettävää?
- Ymmärtävätkö käyttäjät välilehtien eroavaisuuden hakuja tehdessään?
- Onko jaottelu kansainvälisiin ja kotimaisiin artikkeleihin tarpeellinen?
- Mitä rajaimia hyödynnetään ja millä tavalla niitä hyödynnetään?

Testaajat

Käytettävyydestiin osallistui yhteensä seitsemän opiskelijaa Jyväskylän yliopistosta. Opiskelijat edustivat eri vuosikursseja kandidivaiheen alusta maisterivaiheen loppupuolelle.

Testaajat opiskelivat seuraavia aloja:

- Kognitiotiede
- Etnologia
- Psykologia
- Aikuiskasvatustiede
- Erityispedagogiikka (3 testaajaa)

Huom. Testaajilla oli yksilöllisiä sivuainekokonaisuuksia mielenkiinnon kohteiden mukaisesti.

JYKDOK oli kaikille testaajille tuttu sivusto.

Testaajat käyttivät JYKDOKia

- kurssi- ja tenttikirjallisuuden etsimiseen
- opinnäytetyön tiedonhakuun
- yleisesti kirjallisuuden etsimistä varten

Testaajat etsivät pääasiallisesti verkossa saatavilla olevaa aineistoa, artikkeleita sekä fyysisiä kirjoja.

- Kirjallisuutta etsittiin pääasissa englanniksi ja suomeksi.

JYKDOKin lisäksi testaajat käyttivät aktiivisesti tiedonhakuun esimerkiksi Googlen hakukonetta ja Google Scholaria.

- Osa testaajista koki, että Google Scholarista on helpompi etsiä esimerkiksi artikkeleita. Scholarin käyttäminen laajensi tiedonhakua.

Testaajat kokivat tietoteknisen osaamisensa pääasiallisesti hyvänä.

Testaajilla oli vaihtelevia kokemuksia tiedonhakukoulutuksesta:

- Tiedonhakukoulutus koettiin tarpeellisena.
- Osa testaajista oli käynyt koulutuksen ensimmäisenä vuonna.
 - Kertaus olisi tullut tarpeen.
- Osalle testaajista koulutus oli tulossa kandidaatin tutkielmantekemisen ohessa.
 - Aikaisempi ajankohta koettaisiin hyödylliseksi.
- Osa testaajista ei muistanut käyneensä koulutusta.
- Osa testaajista koki tiedonhakukoulutuksen jääneen itseopiskelun varaan ja kaipasi enemmän ohjausta.
- Tiedonhakukoulutuksessa opitut asiat vaikuttivat siihen, miten testaajat käyttivät JYKDOKia

Jokaista testaajaa pyydettiin etsimään testissä seuraavia asioita:

- Oman alan kirjallisuutta
- Verkossa saatavilla olevaa kirjaa
- Artikkelia
- Ennalta määrättyä teosta ja sen eri painoksia
- Oman alan opinnäytetöitä

Lisäksi testaajat vertailivat keskenään JYKDOKin tuotantoversiota testiversioon.

Käytettävyydesteissä ilmenneitä asioita

! = Käyttöä häiritsevä löydös

H = Hyvänä pidetty
ominaisuus

i = Neutraali huomio

H Testaajat pitivät yhdistetystä hausta.

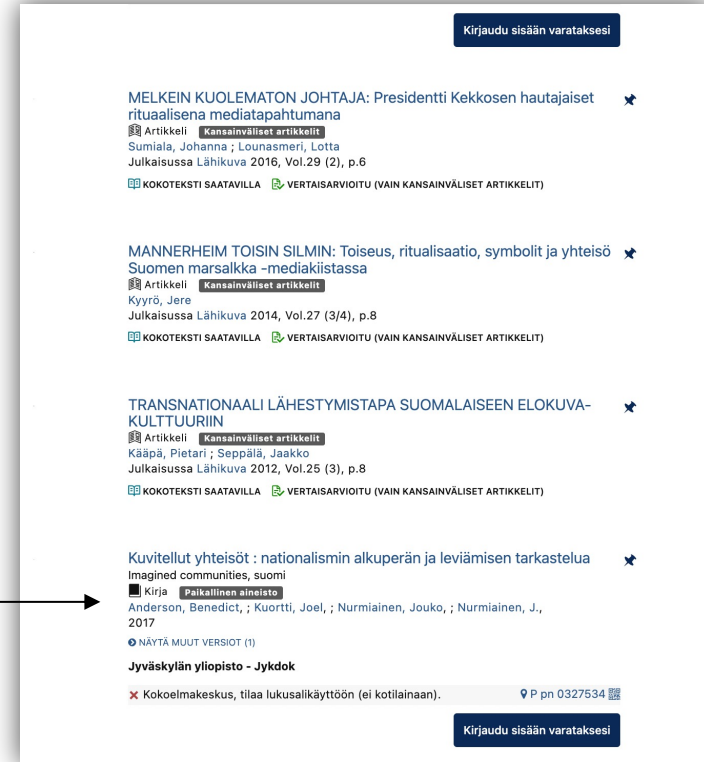
- Testaajat kokivat tiedonhaun kannalta parempana, jos haku kohdistui mahdollisimman laajalle.
- Yksi testaajista oletti jo entuudestaan, että hakutulos myös tuotantoversiossa näyttää tuloksia *kaikkien* välilehtien osalta.

i Ensimmäinen hakutulos ei tuottanut kaikille testaajille odotuksen mukaisia tuloksia.

- **i** Vaikka hakutulokset eivät olleet täysin oletusten mukaisia, testaajat eivät kuitenkaan kokeneet hakutuloksia huonoina. Eri aihehakuja ja teoshakuja tehdessä testaajat löysivät etsimänsä.
- **i** Vain yksi testaajista kiinnitti huomiota yhdistetty haku –välilehdellä artikkelien näkymiseen hakutuloksissa.
- **i** Testaajat eivät ajatelleet huonon hakutuloksen johtuvan hakukoneesta, vaan testaajat olettivat hakutulosten johtuvan huonoista hakusanoista.

! Hakutulosten järjestys ei ollut aina odotusten mukainen.

- Kirjan nimellä haettaessa kyseinen kirja ei ilmestynyt aina hakutuloksiin.
- Tuloksissa saattoi näkyä suurimmaksi osin artikkeleita.
- Kirjan uusin painos saattoi olla hakutuloksissa pitkällä. Kun testaajat hakivat kirjaa “kuvitellut yhteisöt” (2017) hakua lähdettiin rajaamaan sen sijaan, että sivu oltaisiin selailtu loppuun asti. 2017 painos oli hakutuloksissa hyvin alhaalla. (13. hakutulos).

Kirjautu sisään varataksesi

MELKEIN KUOLEMATON JOHTAJA: Presidentti Kekkonen hautajaiset rituaalisena mediatapahtumana ✕
Artikkeli **Kansainväliset artikkelit**
Sumiala, Johanna ; Lounasmeri, Lotta
Julkaisussa Lähikuva 2016, Vol.29 (2), p.6
KOKOTEKSTI SAATAVILLA VERTAISARVIOITU (VAIN KANSAINVÄLISET ARTIKKELIT)

MANNERHEIM TOISIN SILMIN: Toiseus, rituaalisatio, symbolit ja yhteisö Suomen marsalkka -mediakiistassa ✕
Artikkeli **Kansainväliset artikkelit**
Kyyrö, Jere
Julkaisussa Lähikuva 2014, Vol.27 (3/4), p.8
KOKOTEKSTI SAATAVILLA VERTAISARVIOITU (VAIN KANSAINVÄLISET ARTIKKELIT)

TRANSNATIONAALI LÄHESTYMISTAPA SUOMALAISEEN ELOKUVA-KULTTUURIIN ✕
Artikkeli **Kansainväliset artikkelit**
Kääpä, Pietari ; Seppä, Jaakko
Julkaisussa Lähikuva 2012, Vol.25 (3), p.8
KOKOTEKSTI SAATAVILLA VERTAISARVIOITU (VAIN KANSAINVÄLISET ARTIKKELIT)

Kuvitellut yhteisöt : nationalismin alkuperän ja leviämisen tarkastelua ✕
Imagined communities, suomi
Kirja **Paikallinen aineisto**
Anderson, Benedict ; Kuortti, Joel ; Nurmiainen, Jouko ; Nurmiainen, J., 2017
NÄYTÄ MUUT VERSIOT (1)
Jyväskylän yliopisto - Jykdok
Kokoelmakeskus, tilaa lukusalkkuyhteyteen (ei kotilainaan). P pn 0327534
Kirjautu sisään varataksesi

Osalle testaajista välilehdet eivät olleet tuttuja. Nämä testaajat olettivat tuotantoversiossa ensimmäisen välilehden tuottavan artikkelituloksia.

H Testaajat pitivät yhdistetystä artikkelivälilehdestä ja välilehti koettiin tarpeellisena.

! Artikkelit-välilehdellä tuli tuloksina kirjoja Artosta. Testaajat olettivat, että artikkelit-välilehti tuottaisi hakutuloksina ainoana aineistotyypinä artikkeleita.

- Huom. Arton tietueissa ei ollut linkkiä - testaajat hämmentyivät, jos tietueesta ei päässyt tarkastelemaan valittua teosta.

! Testaajat ajattelivat *yhdistetty haku* –välilehden sisältävän kaikkien muidenkin välilehtien sisällön.

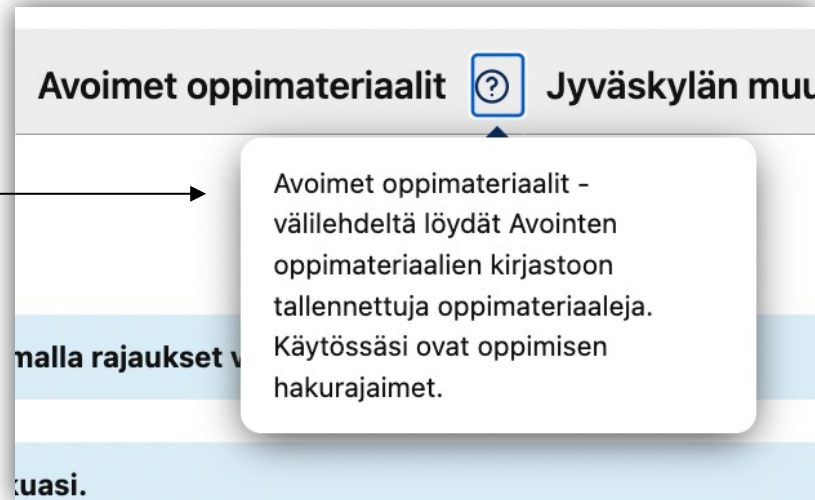
! Välilehtiä vaihtaessa rajaukset katoavat, johtuen erilaisista hakurajauspalkeista. Yksi testaaja mainitsi, kuinka rajausten katoaminen harmitti, jos on käyttänyt aikaa rajatakseen tuloksia tarkkaan.

I Avoimet oppimateriaalit ja Kuopion varastokirjasto –välilehdet eivät olleet testaajille tuttuja tai testaajat eivät olleet käyttäneet niitä.

H Muut kirjastot ja kuopion varastokirjaston välilehtien kuvaukset olivat testaajista selkeitä.

! Etenkin avoimet oppimateriaalit –välilehti oli testaajille vieras.

- Testaajat eivät hahmottaneet ohjetekstistä mistä avoimissa oppimateriaaleissa on kyse. Siihen kaivattiin paremmin selittävää tekstiä.

The screenshot shows a search result for 'Avoimet oppimateriaalit' (Open learning materials) from the 'Jyväskylän muu' (Jyväskylä other) collection. A tooltip points to the title, stating: 'Avoimet oppimateriaalit - välilehdeiltä löydät Avointen oppimateriaalien kirjastoon tallennettuja oppimateriaaleja. Käytössäsi ovat oppimisen hakurajaimet.' (From the open learning materials shelves, you will find open learning materials stored in the open learning materials library. Available to you are search filters for learning.)

Hakutulosten rajaaminen korostuu yhdistetyssä haussa.

H Testaajat pitivät rajauspalkin supistetusta versiosta.

i Rajauspalkin sijainnin todettiin pääasiallisesti olevan hyvä oikeassa reunassa.

- Yksi testaajista pohti, että se voisi olla vasemmassa reunassa lähempänä hakupalkkia. Oikeassa reunassa rajaimet eivät kiinnitä huomiota.

- ! Rajainten järjestys ei aina tukenut tiedonhaun yhteydessä tehtäviä rajauksia.
 - Aineistotyyppi, aikarajaus ja tekijä koettiin tärkeimpinä rajausvaihtoehtoina.
 - Organisaatorajainta ei koettu hyödyllisenä. Tuotantoversiossa organisaatorajain on ylimpänä palkissa.

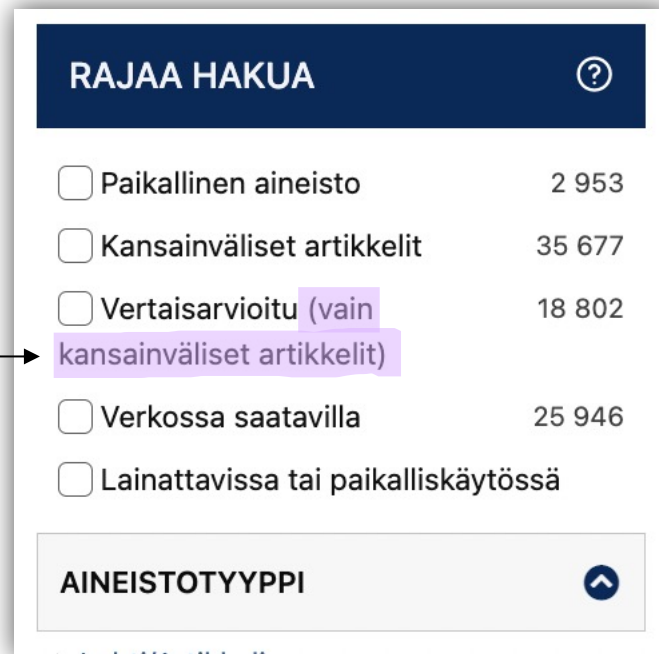
- ! Osa rajaimista oli testaajien mukaan päällekkäisiä.
 - Tekijä ja organisaatio –rajaukset tuntuivat päällekkäisiltä sellaisissa tapauksissa, kun tekijärajaimesta ilmestyi vaihtoehtoiksi organisaatioyksiköjä. Testaajat ajattelivat rajaimesta tulevan esiin teosten kirjoittajien nimiä.
 - Myös aikaväli ja julkaisuvuosi -rajaimet koettiin päällekkäisinä (tuotannossa). Testaajat pitivät enemmän aikavälirajaimesta.

- ! Valintaruuduissa sijaitseva *paikallinen aineisto* –rajausvaihtoehto ei ollut testaajille selkeä. Sen ajateltiin merkitsevän fyysisiä lainattavia kirjoja.

Artikkelien hakeminen oli kaikille testaajille tuttua. Testaajat rajasivat artikkelihakua etenkin *Vertaisarvioitu (vain kansainväliset artikkelit)* –rajauksen kautta.

i Vertaisarvioituihin rajauksiin rajaaminen koettiin hyvänä; siitä kuitenkin heräsi osalle testaajista vaikutelma, ettei suomessa ole julkaistu vertaisarvioituja teoksia.

- Kaikki testaajat eivät lukeneet “vain kansainväliset artikkelit” –kohtaa.

RAJAA HAKUA	
☐ Paikallinen aineisto	2 953
☐ Kansainväliset artikkelit	35 677
☐ Vertaisarvioitu (vain kansainväliset artikkelit)	18 802
☐ Verkossa saatavilla	25 946
☐ Lainattavissa tai paikalliskäytössä	

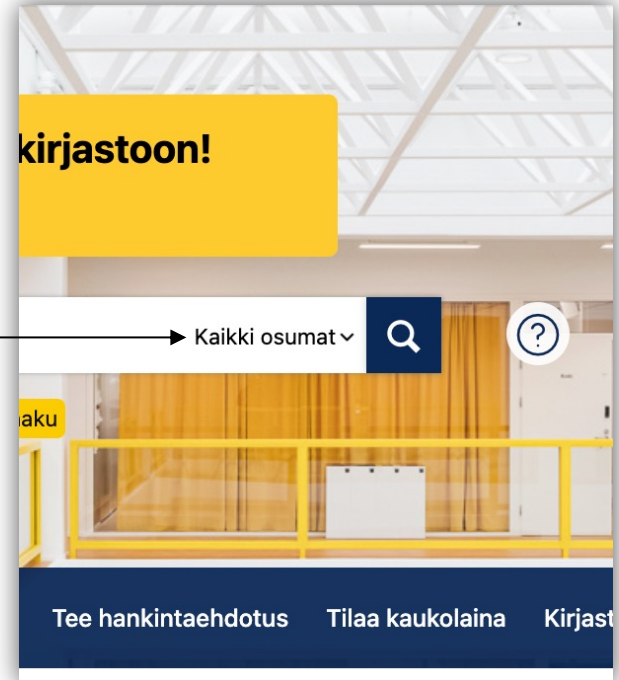
AINEISTOTYYPPI

i/! Suurimmalle osalle testaajista Kansainväliset artikkelit – välilehti oli tuttu.

- Kaikki eivät kuitenkaan olleet huomanneet aiemmin välilehtiä, vaan haun oletettiin kohdistuvan etusivulta mahdollisimman laajalle; tässä yksi testaaja viittasi myös hakupalkissa olevaan tekstiin “kaikki osumat”.

i Testaajat kaipasivat mahdollisuutta rajata artikkeleita myös kotimaisiin artikkeleihin. Testissä oli mahdollisuus rajata vain kansainvälisiin artikkeleihin. Tarve korostui artikkelitvälilehdellä.

- Testaajat olivat tottuneet rajaamaan artikkeleita kotimaisiin aineistoihin välilehden kautta.
- Yksi testaaja toi esille, kuinka hakusanan kieli jo itsessään määrittelee sitä, minkä kielisiä hakutuloksia tulee.

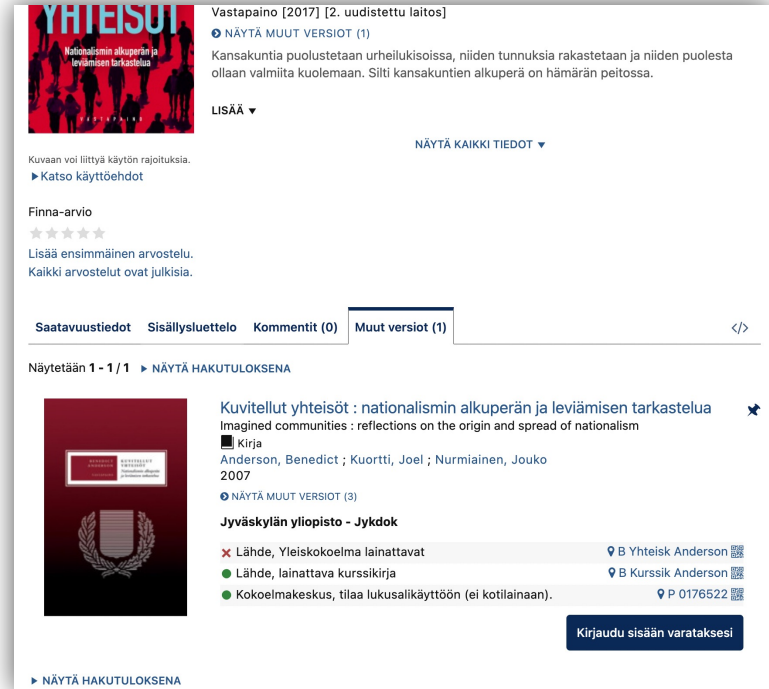

Muita esiin nousseita asioita

Ne testaajat, jotka eivät käyttäneet rajauspalkkia hyödynsivät hakukohdennuksessaan enemmän Boolean operaattoreita. He myös mainitsivat käyttävänsä usein tarkennettua hakua rajauspalkin sijaan.

i Kirjojen eri painoksia testaajat etsivät pääsääntöisesti tietuesivun kautta kohdasta “muut versiot”.

- Muut versiot –välilehti houkutteli niitäkin testaajia, jotka eivät olleet aiemmin käyttäneet sitä.
- Muiden versioiden kautta oletettiin löytyvän teoksen kaikki versiot. Ongelmaksi nousi se, kuinka versioita ei ole kaikkissa tietueissa linkitetty toisiinsa, jolloin etsinnässä olevaa painosta ei löytynytäkään.
- Kaikissa tietueissa ei ole näkyvillä muut versiot –välilehteä, vaikka muita painoksia on listattu hakutuloksissa.

Yhteisöt
Nationalismin alkuperän ja leviämisen tarkastelua

Vastapaino [2017] [2. uudistettu laitos]
NÄYTÄ MUUT VERSIOT (1)

Kansakuntia puolustetaan urheilukisoissa, niiden tunnuksia rakastetaan ja niiden puolesta ollaan valmiita kuolemaan. Silti kansakuntien alkuperä on hämärän peitossa.

LISÄÄ ▾

NÄYTÄ KAIKKI TIEDOT ▾

Kuvaan voi liittyä käytön rajoituksia.
► Katso käyttöehdot

Finna-arvio
☆☆☆☆
Lisää ensimmäinen arvostelu.
Kaikki arvostelut ovat julkisia.

Saatavuustiedot Sisällysluettelo Kommentit (0) Muut versiot (1) </>

Näytetään 1 - 1/1 ► NÄYTÄ HAKUTULOKSENA

 Kuvitellut yhteisöt : nationalismin alkuperän ja leviämisen tarkastelua
Imagined communities : reflections on the origin and spread of nationalism

■ Kirja
Anderson, Benedict ; Kuortti, Joel ; Nurmiainen, Jouko
2007

NÄYTÄ MUUT VERSIOT (3)

Jyväskylän yliopisto - Jykdok

- ✗ Lähde, Yleiskokoelma lainattavat B Yhteisk Anderson
- Lähde, lainattava kurssikirja B Kurssik Anderson
- Kokoelmakeskus, tilaa lukusali käyttöön (ei kotilainaan). P 0176522

Kirjautu sisään varataksesi

► NÄYTÄ HAKUTULOKSENA

Johtopäätökset

Testaajat kokivat yhdistetty haku –välilehden ja artikkelit –välilehden hyödylliseksi.

- Haun kohdistuminen mahdollisimman laajalle helpotti tiedonhakuja verrattuna tuotantonäkymän erillisiin välilehtiin.

Testaajat pitivät siitä, että artikkelit -välilehti sisälsi sekä kotimaisia että ulkomaisia artikkeleita. Syytä niiden erottelulle ei nähty, sillä pelkästään hakusana määrittelee jo paljolti sen, kumpaan haku kohdistuu.

- Testaajat pohtivat kuitenkin mahdollisuutta rajata aineistoa kotimaisiin artikkeleihin *valintaruutujen* kautta, sillä testiversiossa oli mahdollisuus rajata artikkelit yhä kansainvälisiin artikkeleihin.

Rajauspalkin käyttö korostuu yhdistetyssä haussa. Rajauspalkin termeissä ja järjestyksessä on pohdittavaa.

- Aineistotyyppi ja aikaväli koettiin tärkeimpinä rajausvaihtoehtoina.
- Testaajat käyttivät mielellään testiversion rajauspalkin valintaruutuja.

- Fasettien järjestys tukemaan käyttäjien hakujen rajauksia.
- Välilehtien nimet ja sisällön kuvaaminen selkeämmin käyttäjien kannalta.
- Kotimaiset-valintaruudun lisääminen rajauspalkkiin *tai* kansainväliset artikkelit – valintaruudun poistaminen.

	Testaaja 1	Testaaja 2	Testaaja 3	Testaaja 4	Testaaja 5	Testaaja 6	Testaaja 7
Tieteenala	Kognitiotiede	Etnologia, antropologia ja kulttuuripoliittian maisteriohjelman	Erytispedagogiikka	Psykologia	Erytispedagogiikka	Erytispedagogiikka	Aikuiskasvatustiede
Tietotekninen osaaminen	Hyvä	Hyvä	Hyvä	Hyvä tietokoneella	Perustaso	Hyvä, monipuolinen	Hyvä
Tiedonhakukultus	Ei muista tehneensä	Kyllä, ei kokenut hyödyllisenä	Kandiin liittyvä tulossa. Kokee tulevan liian myöhään.	Ensimmäisenä opiskeluvuonna.	Ensimmäisenä opiskeluvuonna.	Lyhyt opastus JYKDOKista opintojen alussa.	Ensimmäisenä vuonna. Kokenut puutteelliseksi.

Kiitos!

Finna-posti@helsinki.fi

Kansalliskirjasto
Kirjastoverkkopalvelut

#Finnafi

@finnapalvelu

@finnafi

@finna.fi

@finna-palvelut

@finnafi